YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

2025-YIL APREL.
NAVBATDAN TASHQARI SON

ISSN: 2992-8982

https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/

2025

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 625 sahifa.
E'lon qilishga 2025-yil 1-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:
Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po‘latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
G‘afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o‘qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: “Ma’rifat-print-media” MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘zR Tabiat resurslari vazirligi, O‘zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:
““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali
O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 28-fevraldagi 333/5-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

MUNDARIJA

ПРИНЦИПЫ ПЕРЕХОДА УЗБЕКИСТАНА К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ, СУЩЕСТВУЮЩИЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ 12
Набиев Дилмурод Хамидуллаевич

YaShIL TEXNOLOGIYaLAR VA RAQAMLAShTIRISh TA'SIRIDA MEHNAT BOZORINING TRANSFORMASIYaSI 19
Abduraxmanov Kalandar Xo'jaevich

РОЛЬ ТВОРЧЕСКОГО ТРУДА В ПОВЫШЕНИИ ЕГО ЭФФЕКТИВНОСТИ 26
Гулямов Саидахрор Саидахмедович, Икрамов Мурат Акромович, Очилов Акрам Одилович

BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASH MAQSADIDA "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH ZARURATI 33
O.X. Hamidov, D.Sh. Yavmutov

ESG-ИНСТРУМЕНТАРИЙ КАК ФАКТОР УСИЛЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ 38
Татьяна Юрьевна Анопченко, Сергей Вадимович Ревунов, Роман Вадимович Ревунов

TRANSITION OF RUSSIAN REGIONS TO A CLOSED-LOOP ECONOMY 49
Nikonorov Sergey Mikhailovich, Ochilov Akram Odilovich, Filipenko Alexander Alexandrovich

"YASHIL" IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA TUZILISHI 53
Navruz-Zoda Baxtiyor Negmatovich

ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА КАК ДРАЙВЕР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ РЫНКА ТРУДА И МОДЕРНИЗАЦИИ РАБОЧИХ МЕСТ В УЗБЕКИСТАНЕ 59
Зокирова Нодира Каландаровна

KREATIV IQTISODIYOT VA UNING INDUSTRIYA TURLARINING NAZARIY MASALALARI 64
Mamayunus Pardaev, Obid Pardaev, Akram Ochilov

EKOLOGIK OMILLARNI HISOBGA OLGAN HOLDA BARQAROR IQTISODIY O'SISHDA ERISHISH 73
Saidov Muhammadali Hakimovich, Ochilov Akram Odilovich, Esanbekov Diyorbek Mirzabek o'g'li

INNOVASION TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARI KOOPERASIYASINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI 81
Raxmatulla Ergashev

KARTOSHKA MOSLANUVCHAN NAVLARI TURLI EKISH MUDDATLARI VA MULCHALASHLARDA HOSILDORLIGI HAMDA IQTISODIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI 86
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Toshpulatova Surayyo Tulqin qizi, Ismayilov Alisher Isroilovich

YASHIL IQTISODIYOT – INNOVATSION RIVOJLANISHNING KALITI 90
Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, Usmonov Murodjon Dusmurot o'g'li

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ «ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ» В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН 93
Сайёра Насимовна Хамраева

SABZAVOT (ShIRIN) MAKKAJO'XORI AJRATILGAN MOSLANUVChAN NAV-DURAGAYLARINI ASOSIY VA TAKRORIY EKINLAR SIFATIDA TURLI MUDDATLARDA YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI 97
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Nurillaev Ilhom Xolbek o'g'li, Jabborov Botir Shukurovich

ZAMONAVIY BOZOR MUNOSABATLARIDA SAVDONI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY JIHATLARI 101
Ivatov Irisbek

O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI 105
Yadgarov Akram Akbarovich, Abdiyeva Flora Botir qizi

GREEN ECONOMY: GLOBAL PERSPECTIVE AND UZBEKISTAN'S PATH 110
Dilmurod Mirza-Akhmedovich Rasulev, Dildorakhon Ulugbek kizi Shomuradova

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

OLIY TA'LIM XIZMATLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TARG'IB QILISH BO'YICHA XORIJ TAJRIBASI 113
Musayev Bekjon Shukurillayevich

TURIZM INDUSTRIYASINI BARQAROR STRATEGIK RIVOJLANTIRISHDA QO'LLANILADIGAN USULLAR TAHLILI 116
Turdibekov Xasan Ibragimovich

ЗЕЛЁНОЕ ФИНАНСИРОВАНИЕ И ФАКТОРЫ ЕГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ 120
Орипов Ильхом Абдуллаевич

Перспективы развития цифровой трансформации в Республике Узбекистан 128
Мусабеков Джорабек Хакимджанович, Воронин Сергей Александрович

YASHIL IQTISODIYOT – BARQAROR RIVOJLANISHNING MUHIM OMILI SIFATIDA 133
G.Erkayeva

Barqaror ish o'rinlarini yaratishda yashil iqtisodiyotning o'rni 138
Qo'chqorov G'aybulla Fayzullayevich, Qo'ziyeva Shaxnoza Bozor qizi

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ 141
Фазлитдин Бахадирович Аминов

RESPUBLIKADA EKOLOGIK TOZA MAHSULOT YETISHTIRISH ASOSIDA ELEKTRON SAVDONI RIVOJLANTIRISH 145
Q. J. Mirzayev, F. F. Ulug'murodov

Qoraqalpog'istonda sanoatni restruktizatsiyalash va yashil iqtisodiyotni rivojlantirish: muammolar, istiqbollar va statistik tahlillar 150
Abipova Gulmira Salavatdinovna

CHORVACHILIK XO'JALIKLARINI RIVOJLANTIRISHDA AGLOMERATSIYANING AHAMIYATI 153
Xusainov Oybek Jabborovich

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA STRATEGIYASINING KOMPANIYA UCHUN AHAMIYATI 156
Ergashev Toxir Kurbanovich, Toxirova Nigora Zokirjon qizi

CHORVACHILIK KLASTERLARI VA AGLOMERATSION RIVOJLANISH: O'ZARO TA'SIR VA SYNERGIYALAR 161
Xusainov Oybek Jabborovich

HUDUDLARNING INNOVATSIYON SALOHIYATINI BAHOLASH 165
J.A. Ismatullayev, A. Do'lanov

СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН 171
Нафасов Тохиржон, Г. П. Эркаева

Mamlakatimizda ishsizlikni kamaytirishga qaratilgan islohotlar 174
Djurayev Olimjon Narkulovich

USE OF THE ADVANCED EXPERIENCE OF FOREIGN COUNTRIES OF FARMING AND HOUSEHOLDS 178
Ochilova Nargiza Akramovna

SHAHAR AGLOMERATSIYALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH OMILLARI 181
Xidoyatova Nigora Shorakibovna

IQTISODIY O'SISHDA MEHNAT MIGRATSIYASINING AHAMIYATI 184
Djurayev Olimjon Narkulovich, Saidakbarov Jamshid Ne'matullo o'g'li

TURIZMNIDA RIVOJLANTIRISHDA TRANSPORT XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH 189
Qosimov Jahongir

РЫНОК ГОСТИНИЧНЫХ УСЛУГ В ТУРИЗМЕ В УСЛОВИЯХ ДИВЕРСИФИКАЦИИ И ДЕМОКРАТИЗАЦИИ ГОСТИНИЧНОЙ ИНДУСТРИИ 192
Ташмаматов Садирдин Нажмиддинович

O‘ZBEKISTONDA TURIZM SOHASIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN KADRLAR MALAKASINI OSHIRISHDA DUAL TA’LIMDAN FOYDALANISHNI BOSHQARISH 196
Ochilov Akram Odilovich, Xamidova Mo‘tabarxon Abdumalik qizi

MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTLARIDA AUTSORSING XIZMATLARIDAN FOYDALANISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH 201
Nasiba Ergasheva

KORXONALARDA XODIMLARNI BOSHQARISHNING ASOSIY TAMOYILLARI 207
Djurayev Olimjon Narkulovich, Nurullayeva Vazira O‘ktamovna

ЗЕЛЁНЫЕ ИНВЕСТИЦИИ: ПЕРСПЕКТИВЫ И РИСКИ 211
Номазов Бахром Бобомурадович

ИНТЕГРАЦИЯ ПРИНЦИПОВ ESG В ФИНАНСОВУЮ СФЕРУ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН 215
Алимова Азиза Шерзотовна

THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND DIGITAL TECHNOLOGIES ON MANAGEMENT 219
Ergashev Tokhir Kurbanovich, Tohirova Nigora Zokirjon kizi

O‘ZBEKISTONNING “YASHIL IQTISODIYOT STRATEGIYASI”NI AMALGA OSHIRISHNING ZARURIYATI VA ISTIQBOLLARI 224
Ergasheva Nazira Muratovna, Soyibov Mirjon Bekjonovich

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ УСЛУГ СОЦИАЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ, ВЛИЯЮЩИХ НА ПОВЫШЕНИЕ УРОВНЯ И КАЧЕСТВА ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ 227
Алимова Муниса Юлчиевна

РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЕЁ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЗНАЧИМОСТИ 232
Расулов Нозимжон Набиджонович

AGLOMERATSIYA VA IQTISODIY O‘SISH: SABAB–OQIBAT ALOQASI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA) 236
Xidoyatova Nigora Shorakibovna

KORXONALARNING SOLIQ IDORALARIDA HISOBGA OLINISHIDAN HOSIL BO‘LGAN ORTIQCHA TO‘LOVLARINI BOJXONA TO‘LOVLARIDA HISOBGA OLISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH 239
Boykabilov Bahodir Mustafaevich

UZOQ MUDDATLI AKTIVLARGA INVESTITSIYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISHNING AHAMIYATI 242
Egamberdiyeva Salima Rayimovna, Bozorov Yashnarbek Xayrulla o‘g‘li

ORGANIK QISHLOQ XO‘JALIGIDA “IXTISOSLASHTIRILGAN AGROKOOPERATIV” TASHKIL ETISH ORQALI TA’MINOT ZANJIRI BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH 248
Amirqulov Shuxrat Olimovich

MAMLAKATIMIZDA OLIY TA’LIM MUASSASALARINING MOLIYaVIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANIShI UChUN ZAMONAVIY HUQUQIY ASOSLARI 254
Xayriddinov Shuxrat Botirovich

TURIZMNING MADANIY-TARIXIY RESURSLARI: ASOSIY TUSHUNCHALAR VA TAMOYILLAR 258
Ruzmanov Dilshod Usmanovich

BARQAROR TURIZM DESTINATSIYALARINING SIG‘IMINI BAHOLASH METODIKASI 262
Ibroximov Nodirbek Xasanovich

ВОЗОБНОВЛЯЕМЫЕ ИСТОЧНИКИ ЭНЕРГИИ КАК ОСНОВА ЗЕЛЕНОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ 266
Хусаинов Равшан Рахимович

ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ МАРКЕТИНГ И ПОВЕДЕНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ 272
Раимова Муборак Джураевна

“YASHIL IQTISODIYOT”NING ASOSIY XUSUSIYATLARI 276
Djumayev Asqar Xaydarovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

RAQAMLI MARKETINGNING ISTE'MOLCHI XULQ-ATVORIGA TA'SIRI 281
Raimova Muborak Jurayevna, Dilmurodov O'tkir

HUDUDNING IJTIMOIY-IQTISODIY SALOHIYATINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI 287
SH.A. Buriyev

SAVDO XIZMATLARINING ASOSIY FAOLIYAT KO'RSATKICHLARI TIZIMINI BAHOLASH 291
Muxamedova Aziza Ravshanovna

YASHIL IQTISODIYOT VA GLOBAL IQLIM O'ZGARISHI: YASHIL IQTISODIYOTNING IQLIM O'ZGARISHINI YENGISHDAGI O'RNI VA GLOBAL HAMKORLIK 295
Usmonov Murodjon Xolmurod o'g'li, Ulug'bek Eshmaxmatov

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ МЕХАНИЗМА НАЛОГОВОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ НА ПРИМЕРЕ УЗБЕКИСТАНА 299
Абдулов Дамир Рустамович

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH ISTIQBOLLARI 305
Yuldashev Shamsiddin Qiyamiddinovich, Boliyeva Baxora Farxodovna

ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА: КОНЦЕПЦИИ, ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ 308
Туляганова Шахноза Самукджановна

O'TA ERTAGI TARVUZNING HIMOYALANGAN JOYLAR UCHUN MOSLANUVCHAN NAV VA DURAGAYLARINI AJRATISH, ULARNI TURLI O'G'IT ME'YORLARIDA HOSILDORLIGI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI 311
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Amirov Xamidulla Suyunovich, Umirova Durdona Muqum qizi

ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПЛОДООВОЩНОЙ ОТРАСЛИ В УЗБЕКИСТАНЕ 315
Уралов Элшод, Вельм М.В.

DEVELOPMENT STRATEGY AS A MODEL OF PROGRESS IN HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN 320
Abdiev Alimardon

ОСОБЕННОСТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ СЕКТОРА ГОСУДАРСТВЕННОЙ СЛУЖБЫ И РАЗВИТИЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦИАЛА 322
Мухаммадбобур Салимов

KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK FAOLIYATI RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR 326
Suyunov Jabbor Mahmudovich

"SALOHIYAT" TUSHUNCHASINING MAZMUNI VA IQTISODIY-IJTIMOIY MOHIYATI 331
Zoirov G'olibjon Toshtemir o'g'li

DAVLAT BOSHQARUVIDA SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI 334
Salimov Muhammadbobur Qodir o'g'li

O'QUV JARAYONLARINI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 337
Tilakov Sherzod

TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING XALQARO TAMOYILLARI ASOSIDA BOSHQARUV SIFATINI OSHIRISHDA YASHIL IQTISODIYOTNING AHAMIYATI 340
Sattarov Umirzoq, Ro'ziev Zafar Ikromovich

YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA SANOAT XOM ASHYOLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH TENDENSIYALARI 343
Xazratov Sarvar Ibragimovich

YURTIMIZDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA KADRLAR TAYYORLASHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI 348
G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li, O'rinov Diyorbek Xolmo'min o'g'li

QASHQADARYO VILOYATI O'QUV MARKAZLARI VA KURSLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 353
Tilakov Sherzod Akbarovich

SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT ISHLAB CHIQARISH VA SOTISH SIFATI HAMDA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XODIMLARNI BOSHQARISH YO'NALISHLARI........ 357
Ochilov Akram Odilovich, Ziyodullayeva Marjona Alisher qizi

OMMAVIY TADBIRLAR YORDAMIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISH: O'ZBEKISTON VA XALQARO TAJRIBA........ 360
Ibragimov Sardorbek Xusanovich

Анализ цифровой трансформации и её влияния на привлечение инвестиций в регионы Узбекистана........ 365
Рахмонова Дурдона Хасан кизи

Korxona moliyaviy salohiyatini baholashning statistik tahlili........ 370
M.O. Musurmonova

DIRECTIONS FOR IMPROVING THE FINANCIAL MANAGEMENT SYSTEM OF THE BANKING SYSTEM OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN........ 377
Kadirov Lutfulla Khalimovich

PROBLEMS OF EMPLOYMENT IN THE LABOR MARKET OF UZBEKISTAN AND STRATEGIC DIRECTIONS FOR THEIR SOLUTION........ 381
Sharopov Temirmalik Rustam o'g'li

"YASHIL" IQTISODIYOT TAMOYILLARI ORQALI QASHQADARYO VILOYATI SANOAT KOMPLEKSINI TAKOMILLASHTIRISH........ 385
U.Shukurov

FOREIGN EXPERIENCES IN ATTRACTING INVESTMENTS IN SERVICE INDUSTRIES........ 390
Hazratkulov Shahboz Boboqul ogli

YASHIL IQTISODIYOTDA TA'LIMNING ROLI........ 394
Babayeva Lola Ibragimovna

O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNING RIVOJLANISHI UCHUN DAVLAT TOMONIDAN YARATILAYOTGAN IMKONIYATLAR........ 398
Xudoyorov Azizbek Avaz o'g'li

OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIM SIFATINI YAXSHILASHNING XORIJ TAJRIBASI........ 404
Safarov Sh. S.

IJTIMOIY MENEJMENTDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA: XALQARO TAJRIBA VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA JORIY ETISH ISTIQBOLLARI........ 408
G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li, Davronova Farangiz

«ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ФИНАНСОВЫЙ КОНТРОЛЬ: КАЗНАЧЕЙСКИЙ КОНТРОЛЬ В БЮДЖЕТНОМ ПРОЦЕССЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ ЕГО РАЗВИТИЯ»........ 415
Файзуллаева Зилола Равшановна, Д.Х. Пулатов

YANGI O'ZBEKISTONDA YASHIL RAQAMLI IQTISODIYOTGA O'TISHNING ASOSIY JIHATLARI........ 421
Urozova Shaxlo Hasan qizi, Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li

OLIY TA'LIM SIFATINI OSHIRISH MASALALARI: XALQARO TAJRIBA VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA JORIY ETISH ISTIQBOLLARI........ 427
Safarov Shoxrux Sattor o'g'li

PROSPECTS FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF HUMAN RESOURCES IN UZBEKISTAN........ 431
Alimardonova Gulfizoda Alimardon kizi

QISHLOQ XO'JALIGIDA KAPITAL QO'YILMALAR HISOBINI TO'G'RI TASHKIL ETISHNING AHAMIYATI........ 434
Egamberdiyeva Salima Rayimovna

QASHQADARYO VILOYATIDA KICHIK BIZNESNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI VA ISTIQBOLLARI........ 441
Berdimurodova Farzona Bahodir qizi, Sh. Xolliyev

SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BIZNES VA IQTISODIYOTDAGI ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI........ 446
Davronova Farangiz Ilhom qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

ZAMONAVIY RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA PUL VA BANK TIZIMLARINI TASHKIL ETISHNING ISTIQBOLLARI HAMDA AHAMIYATI 452
Axtamova Ozoda Ulug'bek qizi, Cho'liyeva Gulsanam Yulchi qizi, G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li

O'ZBEKISTON IQTISODIYOTI: TARKIBIY O'ZGARISHLARNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI 460
N. Qo'ziboyeva

O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINI TARKIBIY O'ZGARISHLAR ORQALI RIVOJLANTIRISHNING ZARURATI 466
Vayskulov Ramazon Alisher o'g'li

QASHQADARYO VILOYATIDA TURIZM KLASTERLARINI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY INTEGRATSIYA 470
Xushvaqtov Ramziddin

ILMIY SALOHIYAT VA OLIY TA'LIM SIFATINING UZVIY BOG'LIQLIGI: TAHLIL VA TAVSIYALAR 476
Muratov A'zam Alisher o'g'li, Ochilov Akram Odilovich

YASHIL IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI: GREEN CREDIT 480
Eshtemirova Ma'rifat Akram qizi, Kabilova Shaxnoza Jurayevna

DEHQON XO'JALIGI MAHSULOTLARI NARXLARINING DINAMIKASI VA BOZOR MUVOZANATI MODELLARINI QO'RISH. 483
Ergashov Yashnarbek Istamovich

The Role of Renewable Energy in the Green Economy 488
Khudoyberdiyeva Olima, Yakhshikulova Mokhinur

O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish: asosiy muammolar va imkoniyatlar 494
Jumanazarov Asilbek Utkirbek o'g'li, Ulug'bek Eshmaxmatov

SANOAT KORXONALARINING RAQOBAT USTUNLIGI ORQALI BARQAROR RIVOJLANISHINI TA'MINLASH OMILLARI 498
Ro'ziqulov Jamshid Ulug'bek o'g'li

O'ZBEKISTONDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISH SIYOSATINING ZAMONAVIY TRENDLARI HAMDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI 504
Shodiyev Jahongir

YASHIL IQTISODIYOT: O'ZBEKISTONNING BARQAROR RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI 509
Babayeva Lola Ibragimovna,Sh. S. Sa'dullayev

QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA MAHSULOTLAR INTENSIV RIVOJLANISHINI TA'MINLASH JARAYONLARI 512
Saburov Jumanazar Salievich

SUG'URTA XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI VA MEXANIZMLARI 516
E.Sobirov

"YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH ORQALI TABIIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA IQTISODIY FAOLIYATNING ATROF-MUHITGA SALBIY TA'SIRINI KAMAYTIRISH 520
Xo'janova Gulshoda Otamurodovna

QISHLOQ JOYLARDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL YO'NALISHLARI 526
Dilafruz Taylakova

KORXONALARDA EKOLOGIK INVESTITSION LOYIHALARNING SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI TAHLILI 532
Ulashov Aliboy Rashid o'g'li

YURTIMIZDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA BANK VA MOLIYAVIY TIZIMLAR UCHUN YANGI IMKONIYATLAR TAHLILI HAMDA KELGUSIDAGI ISTIQBOLLARI 538
G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li, Alarov Asilbek Oybek o'g'li

SANOAT KORXONALARINING EKOLOGIK BARQARORLIGI VA EKOLOGIK IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH MASALALARI 545
O'rinov Diyor, Xolliyev Sh.B.

YASHIL IQTISODOYOT VA UNDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR........549
Ermuminov Elbek Erkin o'gli, Ilmiy rahbar: Yaxshiqulova Moxinur Toxir qizi

XIZMATLAR SOHASIDA KADRLARNING TUTGAN O'RNI........553
Turayeva Nargiza Rustamovna

IQTISODIYOTDA TARKIBIY O'ZGARISHLARNI AMALGA OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI........557
G.P.Erkayeva, N.H.Qo'ziboyeva

YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHNING AHAMIYATI VA O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH STRATEGIYASI........560
Samadova Jasmina Sherali qizi, Sh. Xolliyev

"YASHIL" ENERGETIKA VA "YASHIL" IQTISODIYOT........564
Qarshiyeva Dilsora Ismoil qizi, Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li

MAMLAKAT BUDJETINING SHAKLLANISHI VA DAROMADLAR TAQSIMOTINING IQTISODIYOTDAGI ROLI........569
Ashirqulova Sevinch Sarvar qizi, Sh. Xolliyev

O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOT VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI........574
Urozova Shahlo Hasan qizi, Rahmonova Tillaoy Malik qizi

"YASHIL" IQTISODIYOT INNOVATSION RIVOJLANISHINING KO'RSATGICHLARI........579
Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, Usmonov Murodjon Dusmurot o'g'li

XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION FAOLIYATNI TARTIBGA SOLISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI........583
Mirzayev Qulmamat DJonuzoqovich, Mirzayev Azzamjon Jonuzokovich, Eshquvvatova Nodira Abdullayevna

INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA IQTISODIY RESURSLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI........588
Mirzayev Qulmamat Djonuzoqovich, Eshquvvatova Nodira Abdullayevna

СТРАТЕГИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАНА: РОЛЬ ИННОВАЦИЙ И ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО КАПИТАЛА В ЭПОХУ НООНОМИКИ........593
Чекулаева Кристина

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОБЕСПЕЧЕНИЮ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ПРИ ПЕРЕХОДЕ К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ........599
Чекулаева Кристина

YASHIL IQTISODIYOT – MAMLAKAT TARAQQIYOTINING ASOSIY OMILI........605
Oybek Hamdamov, Qosimov Jahongir

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INSON KAPITALI SIFATINI OSHIRISHDA TA'LIMNING AHAMIYATI........608
M.Ostanova, Ro'ziyev Ramshid

MODERN LEGAL BASIS FOR THE EFFICIENT USE OF FINANCIAL RESOURCES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN OUR COUNTRY........613
Ismoilova Gulrux, Khayriddinov Shukhrat Botirovich

YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA TABIIY - IQTISODIY MANBAALARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING IQTISODIY MEXANIZMI........617
Mavlonov Shaxzod Shahobiddin o'g'li, Mavlonova Surayyo Xasan qizi

YANGI O'ZBEKISTONDA SOHALARNI RAQAMLASHTIRISH SAMARADORLIGI........621
Gulrux Arslon qizi Ismoilova

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

KORXONALARDA EKOLOGIK INVESTITSION LOYIHALARNING SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI TAHLILI

Ulashov Aliboy Rashid o‘g‘li
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
“Iqtisodiyot nazariyasi” kafedrasi katta o‘qituvchisi,
aliboyulashov623@gmail.com,
ORCID: 0009-0003-6214-9679

Annotatsiya: Ushbu maqolada korxonalarda ekologik investitsion loyihalarning samaradorligini baholashda mamlakatdagi belgilangan ekologiya va atrof-muhit to‘g‘risidagi qonunchilik normalari talab va shartlariga muvofiqligi, har bir amalga oshiriladigan ekologik investitsion loyihaning matematik aniqlik bilan o‘ylangan iqtisodiy hisob-kitoblarga asoslanishi, nazariy tamoyillar va metodologiyani o‘rganish lozimligi tadqiq qilingan. Bundan tashqari, korxonalarda ekologik investitsion loyihalarning samaradorligini baholash usullarining aniqligi va samaradorligini oshirish uchun sun’iy intellekt va texnologiyalarning ahamiyati tushuntiriladi va loyihaning barcha jihatlarini yetarli darajada tahlil qila oladigan yangi yondashuvlarni ishlab chiqish bilan bir qatorda ilmiy asoslangan taklif va amaliy ahamiyatga ega tavsiyalar berilgan.

Kalit so‘zlar: korxonalarning ekologik barqarorligi, ekologik investitsion loyihalar, ekologik samaradorligini baholash, loyihalarning samaradorligi, baholash usullari, ekologik ta’sir, ekologik nazorat, ekologik yo‘qotishlar, iqtisodiy yo‘qotishlar, ekologik investitsion qarorlar, ekologik ko‘rsatkichlar, loyihaning moliyaviy ko‘rsatkichlari.

Abstract: This article examines the compliance of the established norms of legislation on ecology and the environment in the country with the requirements and conditions in assessing the effectiveness of environmental investment projects at enterprises, the fact that each implemented environmental investment project should be based on economic calculations thought out with mathematical accuracy, study theoretical principles and methodology. In addition, the importance of artificial intelligence and technologies to improve the accuracy and efficiency of methods for assessing the effectiveness of environmental investment projects in enterprises is explained, and along with the development of new approaches that can adequately analyze all aspects of the project, scientifically based proposals and recommendations of practical importance are given.

Key words: environmental sustainability of enterprises, environmental investment projects, environmental performance assessment, project efficiency, assessment methods, environmental impact, environmental control, environmental losses, economic losses, environmental investment decisions, environmental indicators, financial indicators of the project.

Аннотация: В данной статье исследуется соответствие при оценке эффективности экологических инвестиционных проектов на предприятиях требованиям и условиям установленных в стране норм экологического и экологического законодательства, обоснованность каждого реализуемого экологического инвестиционного проекта продуманным экономическим расчетам с математической точностью, необходимость изучения теоретических принципов и методологии. Кроме того, объясняется важность искусственного интеллекта и технологий для повышения точности и эффективности методов оценки эффективности экологических инвестиционных проектов на предприятиях, а также даются научно обоснованные предложения и рекомендации практического значения, а также разработка новых подходов, способных адекватно анализировать все аспекты проекта.

Ключевые слова: экологическая устойчивость предприятий, экологические инвестиционные проекты, оценка экологической эффективности, эффективность проектов, методы оценки, экологическое воздействие, экологический контроль, экологические потери, экономические потери, экологические инвестиционные решения, экологические показатели, финансовые показатели проекта.

KIRISH

Bugungi kunda mamlakatimizning ekologiya sohasidagi Qonunchilik talablarini kuchaytirish va iqlim o'zgarishi ekologik investitsion loyihalarning samaradorligini baholash usullarini ishlab chiqishni talab qiladi. Korxonalar nafaqat o'z faoliyatidan foyda olishga, balki ekologik investitsion loyihalarni amalga oshirish orqali o'zining faoliyat doirasida ustunlikka ega bo'lishga intilmoqda, shuning uchun ushbu faoliyat sohada amalga oshirilayotgan investitsion loyihalarning samaradorligini baholash metodologiyasini takomillashtirish zaruriyati to'g'ildi.

Hozirgi kunda ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish global masalasaga aylandi. Bu esa dunyoda aholisi ehtiyojlarini qondirishga qaratilgan barcha iqtisodiy faoliyatda ekologiyaga zarar yetkazmaydigan strategiyalarni ishlab chiqishni taqazo qilmoqda. Ushbu strategiyalar xorijiy mamlakatlarda korxonalarning ishlab chiqarish jarayonini yo'lga qo'yishda biznes svetofariga aylandi. Shu munosabat bilan mamlakatimizda korxonalar tomonidan ishlab chiqarish faoliyatining amalga oshirilishi rejalashtirilayotgan investitsion loyihalarning ekologik jihatlarini chuquq ilmiy tahlil qilinib, ular tomonidan qabul qilinadigan barcha qarorlar "Ekologik nazorat to'g'risida"gi Qonunda keltirilgan talab va shartlarga muvofiqligi tahlil qilinishi zarur [1]. Chunki ekoligik jihatdan samarasiz natija ko'rsatishi mumkin bo'lgan investitsion loyihalardan katta yo'qotishlarni oldini olish maqsadida investorlar tomonidan tekshirib ko'riladi.

Ekologik investitsiyalar bilan bog'liq qarorlarning noto'g'ri qabul qilinishi ekologiyaga, xususan, kelajakda aholining sog'ligiga juda ham jiddiy salbiy ta'sir qiladi. Shuning uchun korxonalarda qabul qilinadigan har bir investitsion qaror ekologik jihatdan tekshirilib, to'g'ri amalga oshiriladigan matematik aniqlik bilan o'ylangan iqtisodiy hisob-kitoblarga asoslanishi kerak [2]. Bu esa ekologik investitsion loyihalarning samaradorligini baholash usullarini to'g'ri tanlab qo'llashni talab qiladi.

Shu sababli, davlatimiz rahbarining O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha "O'zbekisotn – 2030 strategiyasi"da keltirilgan "... ekologiyani yanada rivojlantirish borasidagi investitsion loyihalarni amalga oshirish" masalasi ustuvor chora-tadbirlardan biri sifatida belgilangan [3].

Investitsion loyihalar nazariyasi hamda amaliyoti ekologik investitsion qarorlarni qabul qilishda doimiy foydalaniladigan samaradorlikni baholashning universal usullari mavjud emas. Shuning uchun amalda barqaror rivojlanishni ta'minlash va atrof – muhitga salbiy ta'sirni minimallashtirish zarurligini hisobga olgan holda investitsion loyihalarning iqtisodiy va ekologik samaradorligini baholashning nazariy tamoyillari va metodologiyasini o'rganish va asoslash lozim.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Investitsion loyihalarni amalga oshirish yoki qo'llash maboynida atrof-muhitga yetkazilgan zararlar turli yo'nalishlarda, turli darajada bo'lishini, ularni amalga oshirishning salbiy natijasi kichik hududlarga qaraganda ancha katta hududlarni qamrab olishini, bunday loyihalarga tartibga soluvchi organlar e'tiborini kuchaytirish kerakligi, shuningdek, ekologik hamda atrof-muhitga ta'sirni har tomonlama chuqur o'rganib, ushbu ekologik investitsiom loyihalarning samaradorligini baholash usullari, yo'llari, mexanizmlari hamda ekologik zararni kamaytirish bo'yicha harakatlar rejasi ko'plab xorijiy iqtisodchi olimlar tomonidan o'rganilgan.

Xususan, E.Laniado, S.Vaghi, E.Amodeo, A.Capriolo va R.Mascololarning "Ekologik loyihalar samaradorligini baholash uchun model" nomli maqolasida mahalliy ma'muriyatlar tomonidan amalga oshirilgan ekologik loyihalar natijalarini davlat mablag'lari bilan baholash va taqqoslash uchun uslubiy model keltirilgan [4].

M.Barun, H.Valter va S.Koversun kabi ilmiy tadqiqotchilarning "Ekologik loyihalarga investitsiyalar ta'sirini har tomonlama baholash" deb ataladigan asarida ekologik loyihalarni amalga oshirish oqibatlari, ekologik yo'naltirilgan investitsion loyihalarining eng muhim xususiyatlari tahlil qilinadi va iqtisodiy komponent uchun diskontlash omili va ekologik qism uchun o'sish omilini qo'llashda turli davrlarning ta'siri aks ettiriladi [5].

Rossiyalik iqtisodchi tadqiqotchilardan N.A.Zaxarovning fikriga ko'ra, zamonaviy sharoitda ekologik investitsion loyihalari qiymatini baholashning nazariy va uslubiy asoslarini tahlil qilib, bunday loyihalarning global o'zgarishlar sharoitida, xo'jalik yurituvchi subyektlar iqtisodiy samaradorlikka erishishdan tashqari, ijtimoiy-ekologik xarakterdagi muammolarni hal qilishlari kerakligini ta'kidladi [6].

Shuningdek, O'zbekistonlik iqtisodchi olimlardan A.R.Yaxshimuratova o'zining ilmiy asarlarida ekologik noxush bo'lgan hududlarga inestitsiyalarni ko'proq jalb qilish va bunda mavjud muammolarni bartaraf etish to'g'risida xorijiy mamlakatlar, jumladan, Rossiya va Qozog'iston respublikalari tajribalari o'rganilgan. Xorijiy mamlakatlar tajribasidan kelib chiqqan holda mamlakatimiz iqtisodiyotida amalga oshirilishi mumkin bo'lgan chora-tadbirlar bo'yicha ilmiy asosga ega xulosa va takliflar ishlab chiqilgan [7].

MATERIALLAR VA METODLAR

Ushbu maqolaning ilmiy-nazariy asosi sifatida ilmiy iqtisodiy adabiyotlar hamda maqolalar, xorijiy va mahalliy iqtisodchi olimlarning ekologik investitsiya faoliyati, korxonalarda ekologik investitsion loyihalarning samaradorligini baholashh va ulardan samarali foydalanish bo'yicha izlanishlari, ularning ilmiy nazariy fikrlarini o'rganish va muallif tajribalari bilan qiyosiy tahlil o'tkazish orqali ilmiy asoslangan xulosa, amaliy ahamiyatga ega taklif va tavsiyalar berilgan. Tadqiqot mavzusini o'rganish jarayonida iqtisodiy, qiyosiy tahlil, tizimli tahlil, induksiya, deduksiya, analiz, sintez, abstraksiya va boshqa ilmiy tadqiqot usullaridan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Hozirgi kunda iqlim o'zgarishi dinamikasi tobora kuchayib borishi natijasida global miqyosda keng ko'lamli ijtimoiy-iqtisodiy va ekologik salbiy oqibatlarning vujudga kelmoqda. O'zgarishlarning barqaror davom etishi fonida davlatlarning barchasida ekologik vaziyatni nazorat qilish va tartibga solishga qaratilgan qonun hujjatlarini yaratish va joriy etishni faollashtirilmoqda.

Bunday sharoitda korxonalar o'zlarining iqtisodiy samaradorligini saqlab qolishga, rivojlanayotgan yangi ekologik va tartibga solish muhitga moslashishga harakat qilmoqda. Iqtisodiy foyda olish bilan birga oshib borayotgan ekologik cheklovlar va standartlarga rioya qilish strategiyasini o'ziga birlashtirgan ekologik investitsion loyihalarni amalga oshirishni mazkur muammoni hal qilishning yo'llaridan biri sifatida e'tirof etishimiz mumkin. Ular esa nafaqat korporativ ijtimoiy javobgarlikning tarkibiy qismi, balki korxonalarning ekologik barqarorligi hamda iqtisodiy progressivligini ta'minlashning samarali mexanizmiga aylana oladi.

Shu sababdan, ekologik investitsion loyihalarning o'ziga xos xususiyatlari, xatarlari va potentsial daromadlarini hisobga olgan holda ularni tahlil qilish va baholash ilmiy qiziqishning tobora dolzarb mavzusiga aylanib bormoqda. Ushbu dunyo tartibining o'zgarishi sharoitida iqtisodiy va ekologik tarkibiy qismlarni hisobga olgan holda investitsion qarorlarni qabul qilish jarayonlarini optimallashtiradigan yangi yondashuvlar va usullarni ishlab chiqish muhim bo'lib bormoqda.Yuqorida aytilgan iqtisodiy fikrlarga asoslanib, ekologik investitsion loyihalarni amalga oshirish va baholash mexanizmlarini o'rganish va optimallashtirish nafaqat dolzarb, balki ijtimoiy ahamiyatga ega vazifaga aylanmoqda.

Ekologik investitsion loyiha – bu aniq ekologik tarkibiy qismga ega bo'lgan tashabbuslarni amalga oshirishga yo'naltirilgan va barqaror va qulay kologik natijalarga erishishga qaratilgan, shu bilan birga iqtisodiy foyda keltiradigan investitsion loyihaning ixtisoslashgan turi hisoblanadi. Ekologik investitsion loyiha va boshqa turdagi investitsion loyihalar o'rtasidagi asosiy farq shundaki, birinchisi atrof-muhitga salbiy ta'sirni kamaytirish, resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish va barqaror rivojlanishni rag'batlantirishga qaratilgan strategiya va amaliyotlarni o'z ichiga oladi. Shunday qilib, nafaqat iqtisodiy ko'rsatkichlar va rentabellik, balki ekologik muhit va jamiyatga ta'sir qilish darajasi ekologik investitsion loyihalarning muvaffaqiyatini baholashning asosiy parametri hisoblanadi.

Ushbu loyihalarni qanday baholashni tushunishimiz uchun ekologik investitsion loyihalarni aniqlash muammolarini biz baholash obyekti sifatida olamiz. Iqtisodiy ilmiy adabiyotlarni o'rganish natijasida quyidagi muammolar aniqlandi (1-rasm):

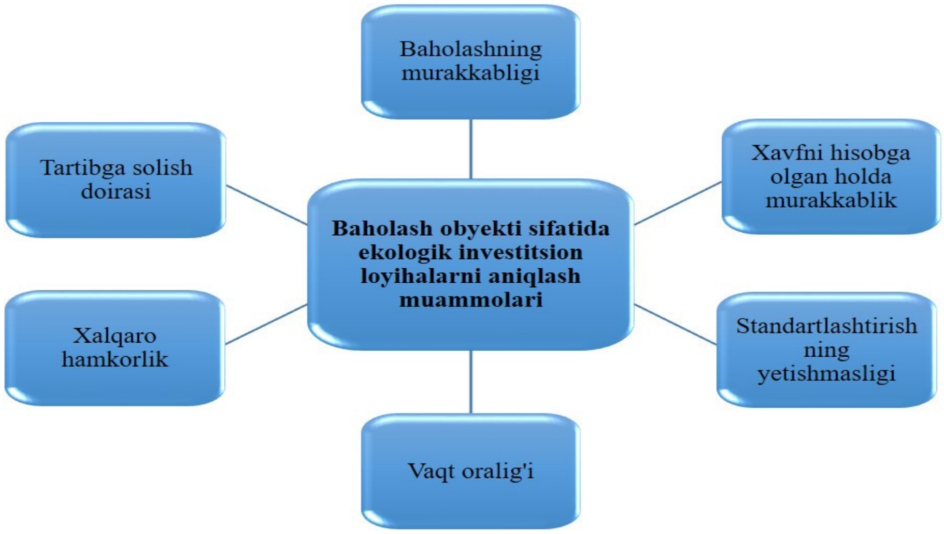

1-rasm. Baholash obyekti sifatida ekologik investitsion loyihalarni aniqlash muammolari[1]

1 Tadqiqot natijalariga muvofiq muallif tomonidan shakllantirilgan.

Birinchi muammo ushbu loyihalarning samaradorligini baholashning kompleks xususiyatiga kirganligi sababli loyihalarning iqtisodiy va ekologik samaradorligini aniqlash bir vaqtning o'zida loyihaning moliyaviy ko'rsatkichlari bilan ekologik hissasini hisobga oladigan ko'p o'lchovli baholash usullarini ishlab chiqish va amalga oshirish zaruriyati paydo bo'ladi. Shuning uchun ham o'z mohiyatiga ko'ra, bu muammo ma'lum bir loyihaning ekologiyasiga qo'shgan hissasi bilan iqtisodiy samaradorligi orasidagi muvozanatni topishdan iborat [8].

Ikkinchi muammo esa ko'proq noaniqlik omillariga bog'liq muvozanatni topish sanaladi. Keyingi ekologik sharoitlar noma'lum bo'lgan sharoitda xavflarni hisobga olish investitsion loyihani amalga oshirish joyiga qarab qiyinlashadi. Shunday qilib, zilzilaga chidamli hududlarda mumkin bo'lgan ekologik xavflarni ma'lum darajada taxmin qilib hisoblash mumkin bo'lsa ham, lekin ularning darajasi aniq hisob-kitoblarga mos kelmaydi.

Korxonalarda ekologik investitsion loyihalarni baholash va amalga oshirish nuqtai nazaridan standartlashtirishning yetishmasligi natijasida ekologiyaga ta'siri avtomatik ravishda davlat atrof-muhit zararidan himoya qilishni o'z zimmasiga olgan jamiyatga o'tganligi sababli, bozor iqtisodiyoti ishtirokchilari loyihalarni baholash metodologiyasini o'zlari yaratish huquqiga ega bo'lishiga qaramay, ekologiya omili baholashga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Shuningdek, ekologik investitsion loyihalarni baholashda ommaviy xarakter ham qo'yilganligi uchun ushbu sohadagi standartlashtirish bunday loyihalarning ekologik samaradorligini tushunish bilan bog'liq muammolarni ma'lum bir tarzda hal qilishga imkon beradi.

Ushbu loyihalarni amalga oshirishda korxonalar samaradorligini baholash uchun namuna sifatida xalqaro tashkilotlarning hujjatlaridan foydalanish mumkin. Masalan, Jahon bankining ijtimoiy-ekologik standartlarida ma'lumotlarni to'liq topish mumkin. ular nafaqat korxona yoki loyihadagi ijtimoiy sharoitlar darajasini baholash uchun standartlarni taklif qiladi, balki atrof-muhit xatarlari va iqtisodiy resurslardan oqilona foydalanish holatini ham baholaydi [9].

Hozirgi kunda keng tarqalgan ekologik investitsion loyihalarning samaradorligini baholashning quyidagi bevosita usullarini ko'rib chiqamiz:

Ulardan birinchisi tarmoqni rejalashtirish va loyihalarni boshqarish usuli (PERT/CPM) bo'lib, u murakkab va ko'p bosqichli loyihalarda boshqaruvni optimallashtirish uchun, ayniqsa, turli bosqichlar va faoliyatni muvofiqlashtirish muhim bo'lgan ekologik investitsion loyihalarni amalga oshirishda qo'llaniladi. Ushbu usul doirasida tuzilgan tarmoq jadvallari tadqiqotchilar va amaliyotchilarga loyihaning muhim yo'llarini aniqlash va individual faoliyatdagi kechikishlar loyihaning umumiy jadvaliga qanday ta'sir qilishini aniqlash imkonini beradi. Ekologiya nuqtai nazaridan PERT/CPM ekologik xavf va noaniqliklarni hisobga olish va barqarorlik maqsadlarini birlashtirish uchun moslashtirilishi mumkin. Shu bilan birga loyihaning samaradorligi, qiymati va ekologik ta'sirini minimallashtirish o'rtasidagi muvozanatni ta'minlaydi. Ushbu usul menejerlarga loyihaning ekologik va ijtimoiy javobgarligini saqlab, jarayonlarni ongli ravishda tashkil qilish imkoniyatini beradi.

Ekologik investitsion loyihalarni baholashga moslashtirilishi mumkin bo'lgan yana bir usul – bu hayot siklini baholash usuli (LCA) bo'lib, mahsulot yoki loyihaning har bir bosqichida uning yakuniy bahosini aniqlash uchun uning ekologik ta'sirini chuqur tahlil qilish mumkin. LCA baholash usulini qo'llash orqali tadqiqotchilar va amaliyotchilar ekologik ta'sirni oshirishning asosiy nuqtalarini aniqlashlari va ularni minimallashtirish choralarini ko'rishlari mumkin. Masalan, biologik parchalanadigan plastik qoplarni ishlab chiqarish loyihasida LCA baholash usuli har bir bosqichda bioplastiklar uchun o'simliklarni yetishtirishdan tortib, ishlab chiqarish va foydalanish jarayoni orqali iste'mol qilish va parchalanishgacha baholashni ta'minlashi mumkin. Ko'rib chiqilishi mumkin bo'lgan ekologik ko'rsatkichlarga issiqxona gazi chiqindilari, suv va energiya iste'moli, biologik xilma-xillik va ekotizimlarga ta'siri va loyihaning butun hayoti davomida ijtimoiy va iqtisodiy ta'sirlari kiradi [10].

Shuning uchun, ushbu usul ekologik investitsion loyihalarni ishlab chiqish va amalga oshirish bilan bog'liq bo'lgan ekologiyaga potentsial ta'sirini har tomonlama tahlil qiladi. Barqaror rivojlanish sharoitida strategik rejalashtirish va loyihalarni boshqarish uchun ilmiy asos yaratadi. Shu munosabat bilan, loyihani baholashda siklik omillar va yuzaga keladigan xatarlar to'liq hisobga olinishi mumkin.

Shuningdek, investitsion qarorlarning obyektiv asoslanishini ta'minlash uchun loyihaning ishlash mezonlari, masalan sof joriy qiymat (NPV), diskontlashni hisobga olgan holda ekologik investitsion loyihalarning iqtisodiy samaradorligini diskontlashning qoplash muddati (DPP) va diskontlash foydasining ichki me'yori (IRR), pul oqimlari noaniq shaklda tavsiflanadi deb taxmin qilish kerak. Bundan tashqari, muallifning ta'kidlashicha, eng keng qamrovli tahlilni ta'minlash uchun noaniqlik va o'zgaruvchanlik sharoitida investitsion qarorlarni oqilona qabul qilishni ta'minlash uchun samaradorlik ko'rsatkichlari ikki xil ya'ni aniq va noaniq shaklda taqdim etilishi kerak.

Yuqorida o'rganilgan tadqiqotlar natijasida sof joriy qiymatni hisoblash uchun quyidagi formuladan foydalanishni taklif qilamiz:

$$NPV = \sum_{t=1}^{n} \frac{CF_t}{(1+k)^t} - I_0$$

bunda, NPV – sof joriy qiymat, n – daromad olinuvchi davrlar soni, k – dikontlash stavkasi, CF_t – t oxiriga kelib, tushgan pul oqimi, I_0 – boshlang'ich investitsiyalar, t – investitsion loyihalarni amalga oshirishdan olingan daromadlarning davri [11].

Ushbu formula bizga xarajatlarning umumiy ko'rsatkichini aniqlashga imkon berishiga qaramay, IRR va DPP ko'rsatkichlarini emas, balki investitsion loyihaning kerakli yakuniy qiymatini to'g'rilash va olib tashlash uchun iqtisodiy va ekologik yo'qotishlarni hisobga olish zarurligiga ham e'tibor berildi.

Shunday qilib, qiymatni baholashning ushbu usullaridan foydalanganda qanday muammolar bo'lishi mumkinligiga e'tibor qarataylik. Hayot siklini baholash usuli (LCA) loyihaning va uning tizimlarini amalga oshirishning barcha bosqichlarida ekologik ta'sirini tahlil qilish uchun samarali vosita bo'lsa-da, uni qo'llashda natijalar va xulosalarning o'zgaruvchanligiga olib kelishi mumkin bo'lgan ma'lumotlarning noaniqligi va o'zgaruvchanligi bilan bog'liq qiyinchiliklar mavjud. Bundan tashqari, ushbu yondashuvga ko'ra, ayniqsa keng qamrovli loyihalar uchun ma'lumotlarni yig'ish va tahlil qilish uchun katta resurs hamda ko'p vaqt talab qilishi mumkin.

Tarmoqni rejalashtirish va loyihalarni boshqarish usuli (PERT/CPM) ham amalda muammo va qiyinchiliklardan xoli emas. Agar u tanqidiy yo'llarni aniqlash va butun loyiha bo'yicha batafsil izoh berish qobiliyatiga ega bo'lsa, uni qo'llashda ayniqsa yuqori noaniqlik va atrof-muhitning o'zgarishida loyihaning individual bosqichlarining davomiyligini aniq hisoblash va turli kechikishlar va xavflarning ta'sirini bashorat qilish qiyin bo'lishi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu tadqiqot ishi ekologik investitsion loyihani aniqlash muammolarini baholash obyekti sifatida, shuningdek, baholash usullarining kuchli va zaif tomonlarini ko'rsatishga qaratilgan. Shunday qilib, ilmiy izlanishlar natijasida ekologik investitsion loyihalarning samaradorligini baholashning murakkabligi, xavflarni hisobga olish holati, loyiha muddatlarining noaniqligi, tartibga solish doirasi va standartlashtirishning yo'qligi kabi bir qator muammolarni aniqlandi.

Asosan, tadqiqot davomida hayotiy siklni baholash usuli (LCA) va tarmoqni rejalashtirish va loyihalarni boshqarish usuli (PERT/CPM) o'rganildi. Ma'lumotlar noaniqligi va LCA uchun resurs talablari bilan bog'liq cheklovlar, shuningdek, PERT/CPM baholash usulini noaniqlik va xavfni hisobga olish bilan bog'liq muammolar korxonalarda ekologik investitsion loyihalarning samaradorligini baholash jarayonini takomillashtirish uchun yangi texnologiyalar va metodologiyalarni birlashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan takliflarni shakllantirishga olib keldi.

Xususan, qo'yilgan cheklovlarni minimallashtirish, tahlil usullarining aniqligi va samaradorligini oshirish uchun sun'iy intellekt va texnologiyalarni qo'llashning ahamiyati yuqori hisoblanadi. Bugungi kunda ekologik va investitsion loyihalarni amalga oshirish jarayonlarining o'zgaruvchanligi ilmiy tadqiqotchilar va amaliyotchilardan ekologik investitsion loyihalarning murakkab va ko'p qirrali jihatlarini yetarli darajada tahlil qila oladigan yangi yondashuvlarni ishlab chiqishni talab qiladi. An'anaviy baholash usullari va innovatsion texnologik yechimlarning uyg'unligi ushbu sohadagi bilim va vositalarni kengaytirish uchun barqaror iqtisodiy rivojlanishning keng imkoniyatlarini taqdim etadi.

Xulosa qilib aytganda, ilg'or texnologiyalarni qo'llash va uslubiy yondashuvlarni qayta ko'rib chiqish orqali korxonalarda ekologik investitsion loyihalarning samaradorligini baholash usullarini moslashtirish va optimallashtirish barqaror rivojlanish bilan bog'liq ekologik va ijtimoiy masalalarni to'liq qamrab oluvchi investitsion loyihalarni ishlab chiqish hamda amalga oshirish uchun yangi imkoniyatlar yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasining 27.12.2013 yildagi "Ekologik nazorat to'g'risida"gi O'RQ-363-son Qonuni.
2. Ulashov A.R. Aksiyadorlik jamiyatlarida investitsion loyihalarning iqtisodiy samaradorligini baholashni amalga oshirish mexanizmi. – T.: "Moliya" ilmiy jurnali. 2024. № 4. 130-139 betlar.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 11.09.2023 yildagi "O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risida"gi PF-158-son Farmoni.
4. Laniado, E., Vaghi, S., Amodeo, E., Capriolo, A., & Mascolo, R. (2013). A model to evaluate the effectiveness of environmental projects.–*WIT Transactions on Ecology and the Environment*,–*179*, 755-765.

5. M.Barun, H.Valter and S.Koversun. (2023). Comprehensive assessment of the impact of investments on environmental projects. International scientific journal «Grail of Science» № 31. pp 212-215.
6. Н.А.Захаров. (2023). Анализ и адаптация методов оценки экологических инвестиционных проектов. Вестник Евразийской науки The Eurasian Scientific Journal. 2023, Том 15, № s3. ISSN 2588-0101. https://esj.today/
7. Yaxshimuratova, A. (2024). EKOLOGIK MUAMMOLI HUDUDLARGA INVESTITSIYALARNI JALB QILISH BO 'YICHA XORIJ TAJRIBASI.–*Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil*,–*2*(5), 352-360.
8. Лавриненко П.А. Анализ инвестиционной привлекательности проектов в экологической сфере / П.А. Лавриненко // Проблемы прогнозирования. – 2013. – № 5(140). – С. 137–143. – EDN RWFZMX.
9. Саматова А.И. Экологическая ответственность российских компаний / А.И. Саматова, Т.В. Лесина // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2017. – № 3. – С. 105–111. – EDN ZIBXLB.
10. Качура И.С. Нарастающая тенденция применения и важность реализации концепции экологического, социального и корпоративного управления (esg) / И.С. Качура // Молодой исследователь Дона. – 2022. – № 1(34). – С. 81–84. – EDN PMWRNU.
11. Ulashov A.R. Investitsion loyihalarning iqtisodiy samaradorligini baholash usullari tahlili. “Moliyaviy texnologiyalar” ilmiy elektron jurnali. – T.: 2024. ISNN: 2181-3965. Volume 6. № 1. 294-307 betlar.

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o‘g‘li

2025. aprel. № 3. navbatdan tashqari son

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz